

Երուսաղէմէն Ասորիներու Միքայէլ Պատրիարքին զրկած երկու նամակները: Այդ նամակներուն Երուսաղէմի Ս. Յակոբին վերաբերեալ մասը՝ Տէր Բահմանի թարգմանելով զրկած էր Տ. Նղիշէ Ս. Պարք.ին, որմէ ստանալով՝ ի ստորև կը գնեմ նոյն երկու հատուածներուն թարգմանութիւնը:

Ա. «Հերովդէսի երեսէն փախչողի մը պէս փախանք քու երեսէդ. և զժնդակ յոգնութիւններէ վերջ, հասանք Երուսաղէմ Բրիստոսի Ս. Գերեզմանին պաշտպանութիւնը հայցելու և իջանք հայ ժողովուրդին մօտ: Մեր թշնամին (կ'ակնարկէ Միքայէլ Ասորին) իմանալով այդ բանը ընծաներ զրկեց Հայոց կաթողիկոսին և խնդրեց անկէ որ դուրս հանել տայ զիս... ինչ որ տեղի ունեցաւ ու մենք ապաստանեցանք Յովսափատի ձորը»:

Բ. «Ձեր եղբօր երեսէն խոյս տուինք... եկանք Երուսաղէմ ասպնջականութիւն խնդրելու Հայոց վանքին մէջ: Մեծաւորները լաւագոյն ընդունելութիւն ըրին մեզի մեծամեծ պատիւներով, բայց ձեր առ կաթողիկոսն (Հայոց) գրած նամակներուն հետեանքովը արտաքսուեցանք ա՛յն վանքէն՝ որ ապաստան տուած էր մեզի. »: Թէոդորոս եպօս. Բարեբէյոսի գրածին նայելով, ինչպէս կը հաստատէ Ասսեմանի, Միքայէլ Պարք.ին բացակայութենէն օգտուելով՝ Ասորւոց Պատրիարք կը հռչակէ ինքզինքը, սակայն գահընկէց կ'ըլլայ Միքայէլէն, ու կը բանտարկուի վանքի մը մէջ: Թէոդորոս բանաէն կը փախչի և հո՛ս հո՛ն դեգերելէ վերջ՝ կը դառնայ Կիլիկիա և Հայոց Լեւոն Բ. ի պաշտպանութեամբ Կիլիկիոյ Ասորւոց պատրիարքութիւնը կը վարէ Հոռմկլայի մէջ մինչև իր մահը (1192), (Տէ'ս Չառչ. Գիրք Գ. էջ 153): Կը թուի թէ՛ այս միջոցներուն է որ՝ Թէոդորոս եպօս. Վահագանի Երուսաղէմի Ս. Յակոբի վանքը կ'ապաստանի, ինչպէս ցոյց կուտան իր վերագրեալ նամակները: Թէոդորոս եպօս. ի՛ Յունաց Մանուէլ կայսեր պատուիրակ Թէոբրիանէ փիլիսոփայի հետ զաւանական բանակցութիւնը տեսնել (Չառչ. Գիրք Գ. էջ 110):

Թէ՛ՈՒՄՈՐՈՍ Ա. ՊԵ. ԽՈՐԵՆԱՅԻ.— Հայրը՝ sr. Առափեղ, մայրը՝ Վարդանոյշ (ՄՁ. թ. 1759), աշկ. Գրիգոր պտրք. Շղթայակրի, որ կտակագրով մը յաջորդ կարգած էր զայն իրեն: Ն. և Տեղապահ մինչև 1752. կը գահակալէ 1752 ին, 1755ին տեղի